

Åpent brev:

Innspill til utenriksminister Espen Barth Eides besøk i Kina

Utenriksdepartementet har [offentliggjort](#) at utenriksminister Espen Barth Eide skal reise til Beijing og Shanghai, der han 5.-6. februar skal møte Folkerepublikkens utenriksminister Wang Yi og andre representanter for sentralmyndighetene i Beijing. I pressemeldingen presiseres det at menneskerettighetssituasjonen vil være et tema under samtalene. Her følger konkrete anbefalinger fra Hongkongkomiteen i Norge om hva Barth Eide må ta opp for å kaste lys over den katastrofale utviklingen i Hongkong.

Vi vil innledningsvis understreke at Norge har et særlig ansvar for å protestere mot utviklingen i Hongkong: Gjennom frihandelsavtalen med EFTA har Hongkong forpliktet seg til en demokratisk utvikling med respekt for grunnleggende menneskerettigheter. En forpliktelse som i løpet av de siste fire årene er misligholdt på det groveste. Om Norge unnlater å komme med kraftige protester mot denne utviklingen ved enhver anledning, har vi sviktet i kampen for grunnleggende menneskerettigheter.

EFTA-avtalen er unik i europeisk sammenheng, i og med at Hongkong ikke har noen tilsvarende avtalefestet forpliktelse overfor EU-medlemmer.

Hongkongmyndighetenes falske narrativ

Før vi kommer til enkeltsakene knyttet til Hongkong som det er viktig å ta opp i samtalene, vil vi kort diskutere propagandaen som diktaturets representanter benytter for å rettferdiggjøre sine overgrep. Kortversjonen av propagandabudskapet er at det har blitt ro i Hongkong etter innføringen av Beijings nasjonale sikkerhetslov 30. juni 2020.

Ro kan oppnås på mange måter. I Hongkong skjedde dette gjennom elementer som

- avvikling av delvis frie valg ([2021](#); [2023](#))
- [tilsidesettelse av det uavhengige rettsvesenet](#) når anklagene er knyttet til kritikk mot byregjeringen eller sentralmyndighetene
- [kveling](#) av opposisjonspressen
- [massefengsling](#) av demokratitilhengere
- menneskejakt på dissidenter i eksil ([juli](#); [desember](#))
- [retusjering av historien](#) om overgrep som kommunistpartiet har ansvar for

[Politiets brutalitet](#) i møtet med fredelig protesterende i Hongkongs gater i 2019 er erstattet av en gjennomgripende brutalitet mot alle som kjemper for demokrati og grunnleggende menneskerettigheter. Hongkong er i dag en by [styrt i fryktens tegn](#).

Det fantes en annen vei til å skape ro i Hongkong: Myndighetene kunne lyttet til [kravene](#) fra de millioner av mennesker som protesterte i Hongkong i 2019: Myndighetene kunne gjennomført en uavhengig granskning av politiets brutale framferd, og innført frie valg slik Hongkongs befolkning var lovet i byens minigrunnlov *Basic Law* fra 1997 (artikkel 45 og 68). I stedet ble det gjennomført en styrt undersøkelse av politiets framferd med begrensninger som førte til at samtlige utenlandske eksperter [trakk seg](#) i protest. Så, etter innføringen av Beijings sikkerhetslov, kom Beijing-pålagte endringer av valgordningen, med krav om ubetinget lojalitet til diktaturet fra de som vil stille til valg.

To konkrete saker som utenriksminister Barth Eide må ta opp

- (1). I Hongkong pågår [rettssaken](#) mot mediegründer og demokratiforkjemper Jimmy Lai. Amnesty International har [beskrevet](#) dette som en oppkonstruert rettssak ("*sham trial*") med mål om å knuse pressefrihet. På oppdrag fra Beijing blir Lai fremstilt som mesterhjernen bak protestbevegelsen i 2019. Aktivisten Andy Li er et av aktoratets hovedvitner. *Washington Post* har avslørt at Li høyst sannsynlig ble [torturert](#) da han tilbrakte flere måneder i forvaring under umenneskelige forhold. Li blir nå holdt isolert i en psykiatrisk institusjon i Hongkong. Hans tvangstilståelse skal brukes for å få Lai dømt.

4. januar i år sendte advokater som jobber Lai en [hastehenvendelse](#) til FNs spesialrapportør mot tortur. I svaret som forelå 31. januar [krever](#) spesialrapportøren at anklagene granskes før vitnemålet blir presentert i retten.

Vi vil rette en innstendig oppfordring til Barth Eide: Han må ta opp denne saken under Kinabesøket. Videre er det ingen grunn til å feste litt til en granskning som ledes fra Beijing. Vi ber derfor om at Norge krever at Andy Li blir intervjuet og undersøkt av representanter fra Det internasjonale Røde Kors, uten tilstedeværelse fra representanter for Folkerepublikkens myndigheter. Ifølge rapporter blir Li holdt i forvaring i *Siu Lam Psychiatric Center*.

- (2). En av Hongkongs mest prominente menneskerettighetsforkjempere er advokaten [Chow Hang-tung](#). Hun mottok fire internasjonale priser for sitt forsvar for grunnleggende menneskerettigheter i 2023: [Gwangju Prize for Human Rights](#) (May 18 Memorial Foundation); [709 Human Rights Lawyer Award](#) (The 29 Principles, in Chinese only); [CCBE Human Rights Award](#) (Conseil des barreaux européens/Council of Bars and Law Societies of Europe); and [Franco-German Prize for Human Rights and the Rule of Law](#) (French and German governments).

Chow har allerede sonet flere fengselsstraffer for sitt forsvar for grunnleggende rettigheter, og er for tiden i varetekt fordi hun er siktet for sikkerhetslovens bestemmelse mot "undergraving av statsmakten" gjennom sitt forsvar for befolkningens rett til å protestere mot massakren etter

protestene på Den himmelske freds plass i Beijing i juni 1989.

Chow har ved gjentatte anledninger blitt plassert i isolat i fengsel. 1. mai i år kom det en uttalelse fra FNs Menneskerettighetsråds arbeidsgruppe for vilkårlig forvaring som spesifikt tok for seg Chows situasjon. Arbeidsgruppen kom til følgende konklusjoner i denne uttalelsen:

- a. 68, s. 10: *Ms. Chow's arrest [...] was arbitrary as it was contrary to article 9 (1) and (2) of the Covenant.*
- b. 81, s. 11: *the present arrest and subsequent detention of Ms. Chow resulted from the exercise of the rights or freedoms guaranteed by articles 19 and 21 of the Covenant*
- c. 87, s. 12: *the judge clearly interfered with the evidence and altered it in a way that was to Ms. Chow's disadvantage by erasing her exculpatory statements. Under such circumstances, the Working Group considers that Ms. Chow's right to independent and impartial tribunal encapsulated in article 14 (1) of the Covenant were violated.*
- d. 94, s. 13: *Ms. Chow's arrest and detention stems from long-term harassment and targeting by the Hong Kong authorities and that her arrest and detention are therefore arbitrary as they are discriminatory, resulting from her political opinion and activism, in violation of articles 2 (1), 9 and 26 of the Covenant.*

The Covenant viser her til FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som er ratifisert i Hongkong og innskrevet som Artikkel 39 i Hongkongs minigrunnlov *Basic Law*.

Som forsvarer av rettigheter Hongkongs innbyggere er garantert må Norge kreve at Chow Hang-tung blir løslatt umiddelbart, og at alle tiltalepunkter frafalles. Norge kan begrunne kravet gjennom Hongkongs garanti på dette punktet i frihandelsavtalen med EFTA. (Mer om denne senere.)

Tolv punkter til møtene mellom Barth Eide, Wang og representanter for Folkerepublikken og Norge

Under følger en tolvpunktliste over forhold knyttet til menneskerettighetssituasjonen i Hongkong som vi ber utenriksministeren ta opp med Wang Yi. Her viser "regjeringen" til Norges regjering, representert av Barth Eide og hans følge i Beijing og Shanghai ved denne anledningen.

- (A)** Regjeringen insisterer på at FN-erklæringen om grunnleggende menneskerettigheter, og den tilhørende Internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, har universell gyldighet. Befolkningen i Hongkong, og i resten av Kina, må derfor tilkjennes rettighetene som følger av disse dokumentene, på linje med alle mennesker på jorda.
- (B)** Regjeringen oppfordrer kinesiske myndigheter om å oppheve sikkerhetsloven for Hongkong med umiddelbar virkning, og avstå fra å bruke oppviglerparagrafen som et juridisk våpen for undertrykkelse av fredelige protester.

- (C) Regjeringen ber om at alle som er dømt etter sikkerhetsloven og oppviglerparagrafen settes fri. Personer som enten selv har utført voldelige handlinger, eller eksplisitt har oppfordret andre til slike handlinger, må straffeforfølges etter andre lover.
- (D) Regjeringen ber om at alle siktelser etter sikkerhetsloven og oppviglerparagrafen som ikke er ferdigbehandlet, umiddelbart frafalles.
- (E) Regjeringen forlanger at grenseoverskridende forfølgelse av opposisjonelle i eksil opphører.
- (F) Regjeringen insisterer på at forholdene må legges til rette for at sivilsamfunnets grunnsteiner må kunne reetableres i Hongkong. Dette gjelder blant annet frie fagforeninger, fri presse, og en politisk opposisjon som inkluderer tilhengere av en demokratisk utvikling.
- (G) Regjeringen ber om at det settes i gang en uavhengig gransking av Hongkongpolitiets voldsbruk i forbindelse med angrep på protestbevegelsen i 2019.
- (H) Regjeringen insisterer på at endringene i valglovene for Hongkong reverseres, og at det snarest innføres frie valg av byregjeringens leder og byens lovgivende forsamling, i tråd med løftene i *Basic Law*.
- (I) Regjeringen krever at arbeidet med Artikkel 23 i *Basic Law* legges til side i påvente av gjennomføringen av frie valg.
- (J) Regjeringen ber om at all aktivitet knyttet til historieforfalskning og undertrykking av historiens bærere i Hongkong må bringes til opphør umiddelbart, og at relevante publikasjoner og minnesmerker igjen blir tilgjengelige for Hongkongs befolkning.
- (K) Regjeringen forlanger garantier for at norske statsborgere, og andre personer med lovlig opphold i Norge, ikke anholdes, straffeforfølges eller tilbakeholdes av Hongkongmyndighetene, eller myndighetene i Beijing, for sine ytringer eller annet arbeid for grunnleggende menneskerettigheter.
- (L) Regjeringen gir uttrykk for at den anser frihandelsavtalen mellom EFTA og Hongkong for å være misligholdt fra Hongkongmyndighetenes side. Ved manglende oppfølging av ovenstående punkter vil regjeringen ta initiativ til en granskning av misligholdet for å vurdere oppsigelse av denne frihandelsavtalen.

Detaljert bakgrunnsinformasjon

Her forklarer vi i detalj hva som ligger bak de tolv punktene som Barth Eide beslegge til grunn for sine samtaler når det gjelder menneskerettighetssituasjonen i Hongkong. Tall i fete typer viser til dokumentene vi lister opp i den avsluttende litteraturoversikten.

(A) Befolkningens rettigheter i Hongkong

Rettighetene ble garantert allerede da felleserklæringen ble signert i 1984 ([1] artikkel 3(5)). De ble videre bekreftet i *Basic Law* ([2] artikkel 27). Videre inneholder *Basic Law* en annen artikkel ([2] artikkel 39) som eksplisitt forplikter byens myndigheter til å rette seg etter FN-konvensjoner, inkludert Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Forpliktelsene er videre understreket i fortalen (*preamble*) i EFTA-avtalen ([3] s. II, 3. avsnitt).

(B) Sikkerhetsloven og oppviglerparagrafen

Etter artikkel 23 i *Basic Law* [2] skal Hongkongmyndighetene selv utarbeide og vedta en sikkerhetslov. Da sentralmakten i Beijing overkjørte *Basic Law* ved selv å skrive sikkerhetsloven, ble dette begrunnet med et behov knyttet til anklager om påvirkning fra vestlige makter. Artikkel 18 gir sentralmyndighetene dette smutthullet, men pålegger samtidig konsultasjon med representanter fra Hongkong. Slike [konsultasjoner ble aldri gjennomført](#).

Hongkongs advokatforening reagerte tidlig på at sikkerhetsloven vil kunne komme [i konflikt med rettighetene](#) til byens borgere som følger av Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Anvendelsen av sikkerhetsloven har vist at denne bekymringen var svært velplassert. Det er nå flust av eksempler på at rettigheter blir satt til side. Som i saken om undergraving av statsmakten (*subversion of the state*) mot [47 pro-demokrater](#) for deres ønske om å vinne makt med demokratiske midler gjennom valg. Og sakene mot medieorganisasjoner som [Apple Daily](#) og [Stand News](#) for å ha trykket artikler som er sterkt kritiske til myndighetene i Hongkong og Beijing.

Saken mot *Apple Daily* og eieren [Jimmy Lai](#) illustrerer godt at sikkerhetsloven er et våpen for å kvele opposisjon: Anklagen mot Jimmy Lai for sammensvergelse med fremmede makter (*collusion with foreign forces*) har [bakgrunn](#) i hans forsøk på å mobilisere internasjonal opinion og sanksjonering fordi den opprinnelige *Basic Law* og dens garantier til befolkningen nå tilsidesettes av sikkerhetsloven.

Et krav om at Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter må ha forrang over sikkerhetsloven ble framført i rapporten fra FNs menneskerettighetsråd ([7] punkt 5, s. 2). Rådet ber også eksplisitt om at sikkerhetsloven må oppheves ([7] punkt 14, s. 4).

Kriminallovgivningens artikkel om oppvigleri (*sedition*, se [5]) var en sovende paragraf fra kolonitiden: Britene [anvendte](#) denne artikkelen i forbindelse med opptøyer i 1967, og ikke senere. Nå har myndighetene [børstet støvet](#) av paragrafen, og benytter den [skamløst](#) til å stilne all kritikk. Selv om oppvigleri ikke er omfattet av sentralmaktens sikkerhetslov, blir saker behandlet på samme måte, med de samme håndplukkede dommerne, og med betydelige restriksjoner for løslatelse mot kausjon. Oppvåkningen av den sovende paragrafen utnyttet også av myndighetene

til å straffeforfølge opposisjonens aktivitet før sikkerhetsloven trådte i kraft, for eksempel [Jimmy Lais arbeid](#) tilbake til april 2019.

Kontrastene til de siste tiårene med kolonistyre er slående: Med anvendelsen av oppviglerparagrafen oppfører sentralmyndighetene seg som Hongkongs nye koloniherrer, og behandler byens befolkning betydelig verre enn britene gjorde i de siste 25 årene med sitt kolonistyre.

I sin rapport konkluderer FNs menneskerettighetsråd med at bruken av oppviglerparagrafen må opphøre ([7] punkt 16, s. 4).

(C,D) Annullering av pågående saker, og frigivelse av dømte

Et krav om frigivelser og stans i pågående rettssaker følger logisk av konklusjonen fra (B) om at sikkerhetsloven og oppviglerparagrafen er i strid med Den britisk-kinesiske felleserklæringen ([1]) og *Basic Law* ([2]). Kravet om stans i alle rettssaker er også eksplisitt fremmet i rapporten fra FNs menneskerettighetsråd ([7] punkt 14(a) og 16(b), s.4). Mange avsagte dommer er åpenbart uforenlige med menneskerettighetene som følger fra FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter.

(E) Opphør av grenseoverskridende undertrykkelse

3. juli ble åtte velkjente kritikere av Hongkongmyndighetene [etterlyst](#). Hver med en utlovet dusør på over en million kroner til de som kan bringe dem til Hongkong. Dette er en oppfordring om kidnapping, og dermed til alvorlig kriminelle handlinger. Hongkongmyndighetene har tatt i bruk en skremmende og avskyelig dehumaniserende retorikk: Byregjeringens leder John Lee har sagt at de etterlyste skal [behandles som "gaterotter"](#), og at de vil [bli jaget](#) resten av sine liv".

De åttes "forbrytelse" er at de fra eksil arbeider for menneskerettighetssituasjonen i Hongkong. I desember kom det [fem nye etterlysninger](#) av demokratiaktivister i eksil, med samme ordlyd og samme dusør. En av de fem, [Joey Siu](#), hadde en fremtredende rolle i Anders Hammers Oscar-nominerte dokumentar *Do not split*.

(F) Reetablering av et fritt sivilsamfunnet i Hongkong

I frie samfunn har ikke-statlige organisasjoner en sentral rolle. Hongkong har i de siste årene gått gjennom en periode der trusler fra myndighetene har drevet slike organisasjoner til oppløsning. Dette gjelder blant annet [frie fagforeninger](#), [fri presse](#), [solidaritetsbevegelsen](#) for demokrati i Fastlands-Kina, [paraplyorganisasjonen](#) som bl.a. arrangerte fredelige masseprotester i 2019, samt [fondet](#) som har bidratt med økonomisk støtte til aktivisters utgifter til advokater, og til medisinske utgifter.

Et krav om respekt for frie organisasjoners deltakelse i sivilsamfunnet kommer til uttrykk i rapporten fra FNs menneskerettighetsråd ([7] punkt 50, s. 11).

(G) Uavhengig gransking av Hongkongpolitiet

Politiets misbruk av voldsmonopolet gjennomsyret konfliktene i Hongkong i 2019. Protestbevegelsens krav om en slik gransking ble utløst av uhemmet og umotivert voldsutøvelse 12. juni 2019, [dokumentert](#) av Amnesty. Umotivert og ikke-proporsjonal voldsutøvelse fra politiets side forekom nesten daglig sommeren og høsten 2019. Et eksempel er [angrepet](#) med batonger og pepperspray mot passasjerer på *Prince Edward Station* 31. august. Interngranskingen som politiet iverksatte var ikke hensiktsmessig: Utenlandske eksperter som var invitert til granskingen [trakk seg](#) i protest mot arbeidsvilkårene.

FNs menneskerettighetsråds rapport ber om at et uavhengig organ for gransking av politiet opprettes i Hongkong ([7] punkt 22, s. 5).

(H) Valglover i Hongkong

I Hongkong har byregjeringens leder blitt utnevnt av en liten krets som ikke representerer flertallet av byens innbyggere. Videre har det bare vært frie valg til om lag halvparten av setene i den lovgivende forsamlingen. Men *Basic Law* stipulerer at valgordningene skal reformeres, slik at både byregjeringens leder og alle representantene i forsamlingen skal velges demokratisk ([2] artikkel 45 og 68). Etterlevelse av *Basic Laws* pålegg om en demokratisk utvikling var et av kravene fra protestbevegelsen i 2019. Men i 2021 ble det innført nye valglover i Hongkong ([6]) som drev utviklingen i motsatt retning: Andelen av lovgivere som befolkningen kunne stemme inn ble redusert betydelig. Samtidig ble det innført krav om at alle kandidater må opptre lydige overfor regimet i Beijing. Dette reduserer valg til rene *pro forma*-prosesser der innbyggerne i realiteten har svært liten innflytelse over hvem som styrer.

FNs menneskerettighetsråd ber Hongkongmyndighetene om at det legges fram en plan med tydelige frister for innføring av demokratiske valg. I tillegg ber menneskerettighetsrådet om at det snarest implementeres en valgreform som tar utviklingen i motsatt retning av valglovene fra 2021, og at kravet til kandidater om lydighet mot sentralmakten i Beijing fjernes ([7] punkt 52, s. 11-12). lydighet mot sentralmakten i Beijing fjernes ([7] punkt 52, s. 11-12).

(I) Basic Law Artikkel 23

Ved innføringen av minigrunnloven *Basic Law* ([2]) i 1997 hadde den tre artikler som skulle konkretiseres på et senere tidspunkt. Dette gjaldt Artikkel 23: Hongkongs egen sikkerhetslov, som er under oppseiling og som under dagens regime kan bli [enda mer omfattende](#) enn Beijing-loven fra sommeren 2020; Artikkel 45: frie valg av byregjeringens leder; og Artikkel 68: Frie valg av alle representanter i byens lovgivende råd.

Den eneste logiske og rasjonelle framgangsmåten er å begynne med innføring av frie valg, og deretter starte arbeidet med en sikkerhetslov. Slik kan en sikkerhetslov forankres i befolkningens syn på hva som skal være straffbart når det gjelder grove angrep på byens sikkerhetssituasjon.

Men under Beijings ledelse er alt snudd på hodet: Det innføres to sikkerhetslover, samtidig som ambisjonene om frie valg er forlatt. Dette er et åpenbart svik mot garantiene fra 1997, og i realiteten gjennomføres det et stille statskupp der *Basic Law* i praksis overkjøres og tilsidesettes fra Beijing.

Artikkel 23 vil nå gjennom en periode med offentlig konsultasjon, noe som den Beijing-innførte sikkerhetsloven ikke gjennomgikk i 2020. Men dette er en ren skinnprosess: Substansiell kritikk, og demonstrasjoner, mot forslaget til Artikkel 23 vil bli møtt med rettslig forfølgelse etter Beijing-loven. All kritikk som har noen vekt, vil kunne defineres som “undergraving av statsmakten”, slik begrunnelsen var for massearrestasjonen av demokratiske politikere i januar 2021.

(J) Historieforfalskning og sensur

Etter at sikkerhetsloven ble innført sommeren 2020 har myndighetene arbeidet systematisk med å fjerne fysisk ulike uttrykk for håndfaste protester mot diktaturet og dets overgrep. Mer enn 100 [boktitler er fjernet](#) fra byens offentlige biblioteker. Politiet [beslagla alle objekter](#) i et museum dedikert til minne om protestene på Den himmelske freds plass i 1989. Minnesmerker etter 1989-protestene er [fjernet fra campus](#) på minst tre av Hongkongs universiteter. For kun få dager siden forsøkte byregjeringens leder å forfalske historien ved å [irrettesette en reporter](#) for å bruke begrepet “protester” og ikke “svart vold” om massemønstringene i 2019.

(K) Garantier for at aktivisme ikke straffefølges

Sikkerhetsloven er [ekstraterritoriell](#), og gjelder hele jordas befolkning ([5] artikkel 38, s. 17). Dette faktum er allerede [demonstrert](#) gjennom [etterlysninger](#) av en rekke hongkongere i eksil, også en amerikansk statsborger. I 2023 ble en Hongkong-student i Japan [arrestert](#) under et hjembesøk for poster hun hadde delt i sosiale medier under sitt opphold i Japan.

Loven kriminaliserer altså menneskerettighetsaktivisme overalt i verden, også i Norge. Derfor er det behov for at regjeringen uten omsvøp stadfester at denne praksisen er fullstendig uforenlig med internasjonal rett, og krever garantier for at personer med lovlig opphold i Norge ikke etterlyses med mindre bruk av fysisk vold eller eksplisitt oppfordring til voldsbruk kan bevises.

Rapporten fra Menneskerettighetsrådet påpeker dette forholdet ([7] punkt 13(f), s. 4), og dette er en del av grunnlaget for at rådet eksplisitt ber om at sikkerhetsloven må oppheves (i punkt 14).

(L) Hongkongs frihandelsavtale med EFTA er grovt misligholdt

I frihandelsavtalen med EFTA forplikter Hongkongs myndigheter seg til en demokratisk utvikling, samt å etterleve Menneskerettighetserklæringen ([3] s. II, 3. avsnitt). Vi mener bestemt at dette åpne brevet gir solid dokumentasjon på at denne avtalen er grovt misligholdt fra Hongkongs side.

Norge og EFTA er her i en unik stilling: EU har ingen frihandelsavtale med Hongkong. Dermed er det slik at Norge er et av få land som kan ansvarliggjøre myndighetene i Hongkong for overgrepene mot befolkningen, gjennom avtalefestede bilaterale forpliktelser. Utenriksministerens påståtte menneskerettighetsengasjement er uforenlig med at denne avtalen blir stående urørt.

Hongkongkomiteen har fra før gitt [mange innspill](#) til Nærings- og fiskeri-departementet, med dokumentasjon, i denne saken. (Se også [e-Innsyn sak 2014/7315](#).) Vi er svært skuffet over norske myndigheters ansvarsvegring i denne saken så langt, og håper at regjeringens representanter nå kan gjøre det klart for utenriksminister Wang at Norge vil starte en prosess i EFTA for å etterprøve om avtalen blir overholdt, i samarbeid med våre partnere i EFTA.

- - - - -

“Felleserklæringen” (Normaliseringserklæringen)¹

I Normaliseringserklæringen fra 2016 uttrykker norske myndigheter at Norge “*sterkt berømmer den uovertrufne utviklingen i Kina*” ([4] punkt 3). I årene etter 2016 har kinesiske myndigheter stått bak de mest alvorlige overgrepene i verden mot etniske grupper, som [uigurer](#) og [tibetanere](#). Som det framgår av dette åpne brevet er autonomien som Hongkong ble lovet, nå rasert gjennom lovgivning skrevet i Beijing.

I samme punkt i erklæringen står det videre at “Norge fullt ut respekterer Kinas territoriale integritet og tillegger Kinas kjerneinteresser den største viktighet”. Det må nå være krystallklart for norske myndigheter at Xi Jinpings soleklart fremste kjerneinteresse når det gjelder territoriell integritet, er å frarøve 23 millioner kinesere på Taiwan et liv i [Asias fremste demokrati](#).

Vi sliter med å finne ord som presist beskriver vår bestyrtelse over at norske regjeringer ikke for lengst har gitt klart uttrykk for at Norge ikke lenger kan stille seg bak formuleringene i Normaliseringserklæringen. Møtet med Wang Yi og representanter for sentralmyndighetene i Beijing gir en utmerket anledning til at vår utenriksminister får rettet opp i dette forholdet.

¹ Normaliseringserklæringen omtaler ikke Hongkong eksplisitt. Likevel er det opplagt for oss at teksten implisitt legger føringer også for norsk Hongkongpolitikk. Vi velger derfor å inkludere kritikken mot denne erklæringen i dette åpne brevet.

Litteraturliste

- [1] [Den britisk-kinesiske felleserklæringen for Hongkong](#) 🇬🇧, registrert av begge parter i FN i 1985
- [2] Hongkongs “minigrunnlov” [Basic Law](#) 🇬🇧, innført i Hongkong fra myndighetene i Beijing 1. juli 1997
- [3] EFTA og Norges [frihandelsavtale med Hongkong](#) 🇬🇧, signert 21. juni 2011
- [4] [“Felleserklæringen”](#) mellom Norge og Kina som ble lagt fram 19. desember 2016
- [5] Folkerepublikkens [lov om nasjonal sikkerhet](#) 🇬🇧 i Hongkong, promulgert i Hongkong 30. juni 2020, samt [paragraf 9](#) i kriminallovgivningen (*Crimes ordinance*)
- [6] Endringer i Folkerepublikkens lovgivning for valg av [byregjeringens leder](#) 🇬🇧, og valg av representanter i [Hongkongs lovgivende forsamling](#) 🇬🇧, vedtatt i Folkekongressens Stående Komite 30. mars 2021
- [7] [Rapporten fra FNs menneskerettighetsråd](#) 🇬🇧 om Hongkong, publisert 11. november 2022

Hovedtyngden av disse dokumentene gjelder lover og forpliktelser som er direkte knyttet til sentralmakten i Beijing. Unntakene er dokument 3 og 7. Dermed kan våre oppfordringer, slik de her kommer til uttrykk gjennom to konkrete saker og en tolvpunktliste, ikke avvises som irrelevante for Folkerepublikkens utenriksminister med henvisning til ordningen med “Ett land, to systemer”. Denne ordningen, som vi også mener for lengst har brutt sammen som følge av Beijings overgrep mot Hongkongbefolkningen, spesifiserer for øvrig eksplisitt at sentralmyndighetene er ansvarlige for Hongkongs relasjoner med utlandet (*Basic Law* Artikkel 13).